

KOPPIE THEE LESBRIEF 1.1 DE THEE

blad 1 van 2

*tijdsinvestering
behandelwijze
benodigdheden*

*ca. 10 minuten, voorafgaand aan de voorstelling (excl. theegewoonten naspelen)
klassikaal dan wel in groepjes, je kan elkaar de vragen stellen
theezakjes en theekopjes, warm water*

Tante Toet heeft een winkel vol thee. Thomas komt er vaak. Samen drinken ze dan een lekker kopje thee.

Weet jij wat thee is?

Thee wordt gemaakt van de blaadjes van de theeplant. Deze theeplanten, met rose-witte bloemen, kunnen heel groot worden. Om er makkelijk bij te kunnen, worden de planten geknipt tot ongeveer een meter hoog, dan kunnen de blaadjes makkelijk geplukt worden.

Heb jij wel eens thee gezet, weet jij hoe dat gaat?

Let op! Als je thee zet, laat een volwassene je helpen!

Eerst kook je water. Ondertussen doe je thee in een theepot. Als het water heeft gekookt, schenk je het langzaam in de theepot. Laat de thee een paar minuten trekken. Nu is de thee klaar om te drinken. Wel eerst blazen! Er is thee in zakjes, die je direct in de pot hangt. Ook is er losse thee, die doe je in een thee-ei en dan in de pot.

Opdracht: Wat is thee. Zet zelf een kopje thee!

Pak een zakje thee. Maak het open en kijk naar de stukjes van blaadjes thee. Neem een kopje heet water en doe de blaadjes thee erin. De theeblaadjes wellen op en geven het water een kleur. Welke kleur? De kleur van thee!

Tante Toet verkoopt allerlei soorten thee, van over de hele wereld.

Weet jij waar thee vandaan komt?

Thee komt oorspronkelijk uit China, maar groeit nu ook in India, Indonesië en Afrika. Thee doet het goed in warme gebieden, we noemen die gebieden tropisch of subtropisch. De theeplanten groeien op een theeplantage of theetuin. Als de blaadjes geplukt zijn, kun je er niet direct thee van zetten. De thee gaat eerst naar de theefabriek.

Hoe wordt thee gemaakt?

In de fabriek wordt het vocht uit de theeblaadjes gehaald, zodat ze droog worden. Dan worden de blaadjes weer ietsje natter gemaakt, waardoor hun kleur verandert van groen in roodbruin. Dit heet fermenteren. Fermenteren geeft smaak aan de thee. Hierna worden de blaadjes opnieuw gedroogd en worden ze zwart. Deze thee noemen we zwarte thee.

In ons verhaal komt Thomas in een theefabriek terecht.

In de fabriek probeert iemand van Thomas thee te maken. Ze proberen hem te drogen! Maar Thomas is natuurlijk helemaal geen theeblaadje, dat kan alleen maar in ons verhaal!

Ken jij nog andere soorten thee?

Er is ook groene thee. Deze thee wordt niet gefermenteerd en blijft daarom groen. Groene thee is minder sterk en ze zeggen dat deze thee gezonder is dan zwarte thee.

Ken jij misschien nog meer soorten thee?

KOPPIE THEE LESBRIEF 1.1 DE THEE

blad 2 van 2

Vertel – en spelopdracht: Theerituelen, hoe drink jij de thee thuis?

Hoe wordt bij jouw thuis de thee gedronken?

Zet je moeder het in een gewone pot of een hele speciale met een lange tuit?

Wat voor kopjes of glazen gebruik je?

Eten jullie er iets bij? Een koekje of taart?

Kent iemand de muntthee uit Marokko en andere Arabische landen?

Of Turkse chai?

Welke gewoonten in thee drinken hebben jullie? Een gewoonte is iets wat je elke dag, vaak op hetzelfde tijdstip, op dezelfde manier doet. Eigenlijk denk je er niet meer bij na, zo gewoon is het geworden. Een bijzonder woord voor gewoonte is ritueel.

Wil je daar meer over het theeritueel bij jouw thuis vertellen aan de andere kinderen?

Ook kan je jouw theeritueel in de klas naspelen.

Neem van tevoren de spullen die je nodig hebt mee naar school en maak tijdens de les een echt toneelstukje.

Literatuur

Bultje, Jan Willem, De geschiedenis van Nederlands- Indie; KIT Publishers, Amsterdam, 2005

Handige sites over thee

www.simonlevelt.nl en www.koffiethee.nl

KOPPIE THEE LESBRIEF 1.2 HET PAKHUIS

blad 1 van 1

*tijdsinvestering
behandelwijze
benodigdheden*

*ca. 5 minuten, voorafgaand aan de voorstelling
klassikaal dan wel in groepjes, je kan elkaar de vragen stellen
kaart van de wereld, bijv. in een atlas*

Als laatste wordt in de fabriek de thee gesorteerd op grootte en ingepakt in grote zakken. De thee is nu klaar om naar de klant te gaan.

Hoe komt de thee naar Nederland?

De pakken thee gaan naar de haven en daar worden ze in grote schepen geladen. Het schip vaart naar Europa.

Opdracht: Wijs op de wereldkaart Indonesië aan.

Welke route zou de boot nemen naar Amsterdam denk je?

Vroeger duurde de reis heel lang. De boten waren nog niet snel en men moest helemaal om Zuid-Afrika heen varen, om Kaap de Goede Hoop. Tegenwoordig gaan de schepen veel sneller. Bovendien werd in Egypte het Suezkanaal gegraven in 1869. Via dat kanaal werd de reis veel korter.

En waar haalt Tante Toet haar pak thee dan op?

In *Koppie Thee* haalt Tante Toet niet zelf haar thee op. Ze vraagt aan Thomas om dat te doen. Hij moet naar het pakhuis, daar is de thee.

Weet jij wat een pakhuis is?

In een pakhuis worden goederen opgeslagen. Deze goederen, zoals koffie, thee, tabak en kruiden, komen aan in de haven. Ze worden direct vanuit het ruim van het schip in het pakhuis geladen. Daar blijven ze liggen totdat iemand ze komt kopen.

De meeste pakhuizen liggen in het oude centrum van de stad. In Amsterdam liggen ze aan het IJ en de grachten. De grote boten van tegenwoordig komen daar niet meer. Daarom worden de meeste pakhuizen niet meer gebruikt. Vaak worden ze verbouwd tot woningen of kantoren.

Heb jij weleens een pakhuis gezien? Weet je nog waar het was? Kun je beschrijven hoe het eruit zag?

Het pakhuis in ons verhaal bestaat nog. Maar het is dan ook geen gewoon pakhuis, het is een betoverd pakhuis met hele oude pakken thee.

Maar waar koopt Tante Toet dan in het echt haar thee?

Tegenwoordig komt de meeste thee aan in Duitsland, in de haven van Hamburg. Daar wordt alle thee ook direct verkocht. Eens in de zoveel tijd gaat Tante dus naar Duitsland om in te kopen!

Weet jij wat een haven is? Kun je een haven noemen? Wat zie je daar allemaal?

KOPPIE THEE LESBRIEF 1.3 DE POPPEN

blad 1 van 1

*tijdsinvestering
behandelwijze
benodigdheden*

*ca. 5 minuten, voorafgaand aan de voorstelling
klassikaal dan wel in groepjes, je kan elkaar de vragen stellen
kaart van de wereld, bijv. in een atlas*

In de winkel van Tante Toet staan poppen. Niet zomaar poppen, maar wayang golek poppen. Het zijn houten poppen met stokjes aan de armen. Met de poppen kun je een echte poppenvoorstelling spelen. Deze poppen komen uit het land waar Tante Toet en de thee vandaan komen.

Uit welk land komen de wayangpoppen?

De poppen komen uit Indonesië, van het eiland Java.

Opdracht: Wijs op de wereldkaart Indonesië aan. Wijs daarna het eiland Java aan.

Met de poppen worden hele oude verhalen verteld met prinses, prinsessen en schurken. Er zijn poppen die aardig en goed zijn, maar ook slechteriken. In *Koppie Thee* vertelt Tante Toet aan Thomas over de poppen. Zo is er de pop met de rode kop, Cepot. Hij is aardig, kan goed vechten en helpt zijn baas, een hele mooie prins. Cepot helpt ook Thomas! Maar een andere pop vindt Thomas een beetje eng. Dat is de gemene slechte pop, Hijau.

Weet jij wat de naam van Hijau betekent?

Hijau betekent in het Indonesisch groen. Hijau heeft een hele grote groene kop.

Ook in Nederland hebben mensen die uit Indonesië komen wayang poppen in hun huis staan. Gewoon omdat ze ze mooi vinden. Maar, er zijn mensen die geloven dat de poppen je geluk of ongeluk kunnen brengen. Voor de zekerheid zijn ze heel voorzichtig met de poppen. Een slechte pop mag je nooit met zijn gezicht naar het raam of de voordeur zetten. In *Koppie Thee* mag de slechte pop Hijau nooit nat worden. Nou, je begrijpt vast al wat er gebeurt!

*Heb jij ook iets wat geluk brengt?
Een hangertje of lievelingsknuffel?
Vertel elkaar er maar over!*